

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Detaljni izvedbeni nastavni plan za kolegij:

IMUNOLOGIJA

Akadska godina: 2023/2024.

Studij: Preddiplomski sveučilišni studij "Biotehnologija i istraživanje lijekova"

Kod kolegija: BIL303

ECTS bodovi: 10

Jezik na kojem se izvodi kolegij: hrvatski/engleski

Nastavno opterećenje kolegija: 100 (36P+36S+28V)

Preduvjeti za upis kolegija: položen kolegij Fiziologija i patofiziologija

Nositelj kolegija i kontakt podaci:

Titula i ime: Dr. sc. Ivana Munitić, izv. prof.

Adresa: Odjel za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci, Radmile Matejčić 2, O-220

tel: 584-579

e-mail: ivana.munitic@biotech.uniri.hr

Vrijeme konzultacija: srijedom u 14 h, nakon nastave i po dogovoru

Izvođači i nastavna opterećenja (suradnici, asistenti, tehničar/laborant):

Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić – 85 (30P+41S+14V)

Dr. sc. Marin Dominović – 92 (6P+31S +55V)

Mag. Josip Peradinović – 40 (3S+37V)

Mag. Nikolina Mohović – 6 (6V)

laborant –

Obavezna literatura:

1. Abbas AK i suradnici. Osnove imunologije, peto izdanje, prijevod: Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet, Split, 2018.

2. Odabrana poglavlja iz: Murphy K, Janeway's Immunobiology, 9th edition, Garland Science, New York and London, 2018. Poglavlja 1 i 13-16.

3. Priručnik za vježbe iz imunologije Odjela za biotehnologiju

Preporučena dodatna literatura (izborna):

1. Originalni znanstveni radovi koji će studenti dobiti u tijeku kolegija.

Opaska: Priručnici i znanstveni radovi se mogu preuzeti s portala Mudri.

Opis predmeta (sažetak i ciljevi kolegija):

Cilj kolegija je upoznavanje studenata s normalnim i patološkim funkcijama imunskog sustava. Nastava ima nekoliko fokusa: 1) poznavanje podvrsta stanica imunskog sustava i njihovog međudjelovanja u urođenoj i stečenoj imunoreakciji, 2) objašnjavanje patofizioloških mehanizama koji dovode do poremećaja normalnih imunskih procesa, 3) upoznavanje s imunološkim laboratorijskim metodama, 4) upoznavanje s mogućnostima terapijskog djelovanja na imunoreakciju u prevenciji i liječenju bolesti, te 5) razumijevanje biotehnoških pristupa potrebnih za dizajn boljih imunoterapija. Poseban osvrt bit će na razumijevanje molekularnih mehanizama djelovanja stanica i bjelančevina imunskog sustava koji su nužni za osmišljavanje ciljanih i specifičnih imunoterapija. Važan dio nastave je omogućiti studentu povezivanje osnovnih spoznaja o imunosti s nastavom iz biologije i biokemije, fiziologije i patofiziologije, mikrobiologije i parazitologije te ga time osposobiti da primjeni znanje i tehnike iz imunologije u laboratorijskoj dijagnostici i znanstveno-istraživačkom radu.

Ishodi učenja:

- Razumijeti značaj i principe djelovanja imunskog sustava.
- Razumijeti razlike između humoralne i stanične imunosti.
- Opisati podjelu, sazrijevanje te funkcije stanica urođene i stečene imunosti.
- Opisati anatomsku građu i funkciju limfnih organa i limfnih žila.
- Opisati građu i vrste protutijela te način kojim protutijela prepoznaju antigene.
- Opisati građu i funkciju T staničnog receptora te način kojim prepoznaje antigene.
- Razumijeti razvoj, širinu repertoara i selekciju B i T limfocita.
- Razumijeti princip cijepjenja i dizajna različitih cjepiva.
- Razumijeti podlogu i liječenje autoimunih i autoinflamatornih bolesti.
- Razumijeti ciljeve i izazove imunoterapije tumora.
- Opisati principe određivanja, te praktičnu, kliničku i biološku važnost antigena tkivne podudarnosti u transplantaciji.
- Razumijeti značaj imunoterapije u razvoju, prevenciji i liječenju bolesti
- Razlikovati tradicionalne farmakološke načine liječenja od ciljanih imunoterapijskih pristupa

Detaljni sadržaj kolegija (teme/naslovi predavanja, seminara i vježbi):

A. Predavanja:

P1. Pregled kolegija i uvodno predavanje. Ulazni i izlazni kviz (3 sata)

P2. Vrste patogena, receptori za mikroorganizme i linije obrane protiv njih (1 sat)

- P3. Osnove urođene imunosti (3 sata)
- P4. Komplement (1 sat)
- P5. Stanice NK i limfociti s ograničenom raznolikošću (1 sat)
- P6. MHC kompleks; Prerada i predočavanje proteinskih antigena (2 sata)
- P7. Timus i limfociti T (3 sata)
- P8 B stanice i protutijela (3 sata)
- P9. Podjela imunoterapija (3 sata)
- P10. Protočna citometrija: teorijski dio (1 sat)
- P11. Cijepljenje i imunosna memorija (4 sata)
- P12. Transplantacija stanica, tkiva i organa (2 sata)
- P13. Odnos tumora i imunosnog sustava (1 sat)
- P14. Imunoterapija tumora (3 sata)
- P15. Imunosna tolerancija. Autoimunost. Autoinflamacija (2 sata)
- P16. Reakcije preosjetljivosti (1 sat)
- P17. Imunodeficijencije (1 sat)
- P18. Osnove eksperimentalne imunologije (1 sat)

B. Seminari:

- S1. Stanice, tkiva i organi imunosnog sustava (4 sata)
- S2. Urođena imunost: Komplement; NK stanice (2 sata)
- S3. Urođena imunost: Upala i protuvirusni odgovor. (3 sata)
- S4. Predočavanje antigena (2 sata)
- S5. Selekcija i repertoar T i B limfocita (2 sata)
- S6. Aktivacija i izvršni mehanizmi T stanica. (4 sata)
- S7. Aktivacija i izvršni mehanizmi B stanica (3 sata)
- S8. Konzultacije i ispravak parcijale 1. (3 sata)
- S9. Natjecanje: koja je najkorisnija stanica imunosnog sustava. (2 sata)
- S10. Imunost na infekcije. Cijepljenje. Imunosna memorija (3 sata)
- S11. Transplantacija stanica, tkiva i organa. (2 sata)
- S12. Studentske prezentacije na teme autoimunosti, imunodeficijencije, preosjetljivosti, autoinflamacije, imunoterapija tumora i zaraznih bolesti. (4 sata)
- S13. Repetitorij vježbi (1 sat)
- S14. Ponavljanje za završni ispit + ispravak parcijale 2 (2 sata)

C. Vježbe:

- V1. Određivanje krvnih grupa (3 sata)
- V2. Anatomija i funkcija imunskog sustava (kompjuterska simulacija) (3 sata)
- V3. Izolacija, kultura i stimulacija primarnih imunskih stanica (4 sata)
- V4. Protočna citometrija: praktični dio (9 sati)
- V5. ELISA (9 sati)

Raspored nastave:

Datum	Mjesto, vrijeme i grupa	Nastava	Nastavnik	sati
Tjedan 1				
2.10.2023. PON	OB-030 16.30-19.30	P1: Pregled kolegija i uvodno predavanje	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
3.10.2023. UTO	OB-030 14-15	P2: Vrste patogena, receptori za mikroorganizme i linije obrane protiv njih	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	1
3.10.2023. UTO	OB-030 15-17.45	P3: Osnove urođene imunosti.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
4.10.2023. SRI	OB-030 12-13	P4: Komplement	Dr. sc. Marin Dominović	1
4.10.2023. SRI	OB-030 13-14	P5: Stanice NK i limfociti s ograničenom raznolikošću	Dr. sc. Marin Dominović	1
4.10.2023. SRI	OB-030 14-16	P6: MHC kompleks; Prerada i predočavanje proteinskih antigena.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	2
5.10.2023. ČET	OB-352 9-11.15 (A1)	V1: Određivanje krvnih grupa	Mag. Nikolina Prtenjača	3
5.10.2023. ČET	OB-353 9-11.15 (A2)	V1: Određivanje krvnih grupa	Dr. sc. Marin Dominović	3
5.10.2023. ČET	OB-353 13-15.15 (B2)	V1: Određivanje krvnih grupa	Mag. Nikolina Mohović	3

5.10.2023. ČET	OB-352 13-15.15 (B1)	V1: Određivanje krvnih grupa	Mag. Nikolina Mohović	3
Tjedan 2				
9.10.2023. PON	O-339 9-11 (B1)	V2: Anatomija i funkcija imunskog sustava (kompjuterska simulacija)	Dr. sc. Marin Dominović	3
9.10.2023. PON	O-339 13-15 (B2)	V2: Anatomija i funkcija imunskog sustava (kompjuterska simulacija)	Dr. sc. Marin Dominović	3
9.10.2023. PON	O-269 14-17.30 (A)	S1: Stanice, tkiva i organi imunskog sustava	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	4
10.10.2023. UTO	O-339 13-15 (A1)	V2: Anatomija i funkcija imunskog sustava (kompjuterska simulacija)	Dr. sc. Marin Dominović	3
10.10.2023. UTO	O-339 15.30-17.30 (A2)	V2: Anatomija i funkcija imunskog sustava (kompjuterska simulacija)	Dr. sc. Marin Dominović	3
10.10.2023. UTO	O-269 13-16.30 (B)	S1: Stanice, tkiva i organi imunskog sustava	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	4
11.10.2023. SRI	OB-030 12-15	P7: Timus i limfociti T	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
12.10.2023. ČET	O-268 9-11 (B)	S2: Urođena imunost: Komplement; NK stanice	Dr. sc. Marin Dominović	2
12.10.2023. ČET	O-268 13-15 (A)	S2: Urođena imunost: Komplement; NK stanice	Dr. sc. Marin Dominović	2
Tjedan 3				
16.10.2023. PON	O-268 9-12.30 (A)	S3: Urođena imunost: Upala i protuvirusni odgovor.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
17.10.2023. UTO	OB-030 8-11	P8: B stanice i protutijela	Dr. sc. Marin Dominović	3

17.10.2023. UTO	O-268 13-16.30 (B)	S3: Urođena imunost: Upala i protuvirusni odgovor.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
19.10.2023. ČET	OB-352 9-12.30 (A1)	V3: Izolacija, kultura i stimulacija primarnih imunskih stanica	Mag. Josip Peradinović? (3) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (1)	4
19.10.2023. ČET	OB-353 9-12.30 (A2)	V3: Izolacija, kultura i stimulacija primarnih imunskih stanica	Dr. sc. Marin Dominović (3) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (1)	4
19.10.2023. ČET	OB-352 13.30-17 (B1)	V3: Izolacija, kultura i stimulacija primarnih imunskih stanica	Mag. Josip Peradinović? (3) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (1)	4
19.10.2023. ČET	OB-353 13.30-17 (B2)	V3: Izolacija, kultura i stimulacija primarnih imunskih stanica	Dr. sc. Marin Dominović (3) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (1)	4
Tjedan 4				
23.10.2023. PON	OB-268 9-11 (B)	S4: Predočavanje antigena	Dr. sc. Marin Dominović	2
23.10.2023. PON	OB-268 12-14 (A)	S4: Predočavanje antigena	Dr. sc. Marin Dominović	2
24.10.2023. UTO	OB-269 8-10 (A)	S5: Selekcija i repertoar T i B limfocita	Dr. sc. Marin Dominović	2
24.10.2023. UTO	OB-269 10-12 (B)	S5: Selekcija i repertoar T i B limfocita	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	2
25.10.2023. SRI	OB-269 9-12.30 (B)	S6: Aktivacija i izvršni mehanizmi T stanica	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
25.10.2023. SRI	OB-269	S6: Aktivacija i izvršni	Mag. Josip Peradinović?	3

	13-16.30 (A)	mehanizmi T stanica		
Tjedan 5				
30.10.2023. PON	OB-268 8.30-11.30 (A)	S7: Aktivacija i izvršni mehanizmi B stanica	Dr. sc. Marin Dominović	3
30.10.2023. PON	OB-268 12-15 (B)	S7: Aktivacija i izvršni mehanizmi B stanica	Dr. sc. Marin Dominović	3
31.10.2023. UTO	OB-030 8-10.15	PARCIJALA I	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić Dr. sc. Marin Dominović	
Tjedan 6				
8.11. 2023. SRI	OB-030 9-12	P9: Podjela imunoterapija	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
8.11.2023. SRI	OB-030 12-13	P10: Protočna citometrija: teorijski dio	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	1
9.11.2023. ČET	OB O-352 9-13 14-16.45 (B1)	V4: Protočna citometrija: praktični dio (+ulazni kolokvij)	Mag. Josip Peradinović (6h) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (3h)	9
9.11.2023. ČET	OB O-353 9-13 14-16.45 (B2)	V4: Protočna citometrija: praktični dio (+ulazni kolokvij)	Dr. sc. Marin Dominović (7h) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (2h)	9
10.11.2023 PET	OB O-352 9-13 14-16.45 (A1)	V4: Protočna citometrija: praktični dio (+ulazni kolokvij)	Mag. Josip Peradinović (7h) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (2h)	9
10.11.2023. PET	OB O-353 9-13 14-16.45 (A2)	V4: Protočna citometrija: praktični dio (+ulazni kolokvij)	Dr. sc. Marin Dominović (6h) Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić (3h)	9
Tjedan 7				
14.11.2023. UTO	OB-212? 9-12 (B)	S8: Konzultacije i ispravak parcijale	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	4

14.11.2023. UTO	OB-212? 13-16 (A)	S8: Konzultacije i ispravak parcijale 1	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	4
15.11.2023. SRI	OB 0-030 8-12	P11: Cijepljenje i imunosna memorija	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	4
16.11.2023. ČET	OB-030 13-15	P12: Transplantacija stanica, tkiva i organa	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	2
16. 11 2023. ČET	OB-030 15-17 (svi)	S9: Natjecanje: koja je najkorisnija stanica imunskog sustava i/ili igrokaz (imunosna reakcija)	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić Dr. sc. Marin Dominović	2
17.11.2023. PET	OB-269 9-12 (B)	S10: Imunost na infekcije. Cijepljenje. Imunosna memorija.	Dr. sc. Marin Dominović	3
17.11.2023. PET	OB-269 13-16 (A)	S10: Imunost na infekcije. Cijepljenje. Imunosna memorija.	Dr. sc. Marin Dominović	3
Tjedan 8				
21.11.2023. UTO	OB-269 9-11 (A)	S11: Transplantacija stanica, tkiva i organa.	Dr. sc. Marin Dominović	2
21.11.2023. UTO	OB-269 12-14 (B)	S11: Transplantacija stanica, tkiva i organa.	Dr. sc. Marin Dominović	2
22.11.2023. SRI	OB-030 9-10	P13: Odnos tumora i imunskog sustava.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	1
22.11.2023. SRI	OB-030 11-13	P14: Imunoterapija tumora	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	3
24.11.2023. PET	OB-030 11-13	P15: Imunosna tolerancija. Autoimunost. Autoinflamacija.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	2
24.11.2023. PET	OB-030 13-14	P16: Reakcije preosjetljivosti.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	1
24.11.2023. PET	OB-030 14-15	P17: Imunodeficijenije.	Dr. sc. Marin Dominović	1
Tjedan 9				
27.11.2023.	OB-352	V5: ELISA 1.dio	Dr. sc. Marin Dominović	5

PON	8-12:30 B1			
27.11.2023. PON	OB-352 13-17:30 B2	V5: ELISA 1.dio	Dr. sc. Marin Dominović	5
27.11.2023. PON	OB-353 8-12:30 A1	V5: ELISA 1.dio	Mag. Josip Peradinović	5
27.11.2023. PON	OB-352 13-17:30 A2	V5: ELISA 1.dio	Mag. Josip Peradinović	5
28.11.2021. UTO	OB-352 (9-12) B1	V5: ELISA 2. dio	Dr. sc. Marin Dominović	4
28.11.2023. UTO	OB-352 (13-16) B2	V5: ELISA 2. dio	Dr. sc. Marin Dominović	4
28.11.2023. UTO	OB-353 (9-12) A1	V5: ELISA 2. dio	Mag. Josip Peradinović	4
28.11.2023. UTO	OB-353 (13-16) A2	V5: ELISA 2. dio	Mag. Josip Peradinović	4
29.11.2023. SRI	OB-030 9-13 svi	S12: Studentske prezentacije na teme autoimunosti, imunodeficijencije, preosjetljivosti, autoinflamacije imunoterapija tumora i zaraznih bolesti (dio usmeno, dio pismeno)	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić Dr. sc. Marin Dominović	4
1.12.2023. PET	OB-030 9-12	PARCIJALA II	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić Dr. sc. Marin Dominović	
Tjedan 10				
4.12.2023. PON	OB-030 12-13	P18: Osnove eksperimentalne imunologije.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	1
4.12.2023. PON	OB-030 13-14 (svi)	S13: Repetitorij vježbi.	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić Dr. sc. Marin Dominović	1
6.12. 2023.	OB-030	S14: Test iz vježbi. ponavljanje za završni	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić	2

SRI	12-15 (svi)	ispit + ispravak parcijale 2	Dr. sc. Marin Dominović	
8.12.2023. PET	OB-030 9-12	ZAVRŠNI ISPIT	Izv. prof. dr. sc. Ivana Munitić Dr. sc. Marin Dominović	

I. Detaljni nastavni plan kolegija Imunologija

P1: Pregled kolegija i uvodno predavanje. Ulazni i izlazni kviz.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 1.

Razumijeti značaj i osnovne principe djelovanja imunskog sustava.

Usvojiti najvažnije događaje u povijesti imunologije.

Razumijeti razlike između humoralne i stanične imunosti.

Razumijeti razlike između urođene i stečene imunosti.

P2: Vrste patogena, receptori za mikroorganizme i linije obrane protiv njih.

Znati navesti osnovne grupe infektivnih agensa.

Razumijeti načine detekcije patogena te poticanja imunskog odgovora.

Razumjeti podjelu na unutarstanične i izvanstanične patogene, te različite imunskie odgovore na njih.

Znati i objasniti osnovne stadije imunskie reakcije na patogene.

Znati i razumjeti osnovne mehanizme oštećenja koje mogu uzrokovati različite grupacije patogena.

P3: Osnove urođene imunosti.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 2.

Opisati mehanizme nespecifične imunosti.

Navesti čimbenike koji utječu na nespecifičnu imunost (koji je povećavaju ili smanjuju).

Znati opisati fagocite i objasniti proces fagocitoze i endocitoze.

Razumjeti značaj nespecifične imunosti u započinjanju imunskie reakcije. Objasniti značaj predočnih stanica.

P4: Komplement

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 2 i Poglavlje 8: str. 176-184. Murphy K, Janeway's Immunobiology, 9th edition: 49-73.

Znati objasniti ulogu sustava komplementa.

Znati opisati vrste puteva sustava komplementa i uvjete njihovog pokretanja – klasični, alternativni i lektinski.

Znati opisati i razumijeti važnost nadzora sustava komplementa.

P5: Stanice NK i limfociti s ograničenom raznolikošću.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 2. Murphy K, Janeway's Immunobiology, 9th edition: 124-131.

Znati navesti osnovne karakteristike stanica NK i objasniti mehanizme kojima prepoznaju strano.

Razumjeti podjelu i uloge receptora stanica NK.

Znati nabrojati funkcije NK stanica.

Razumjeti podjelu i uloge limfocita s ograničenom raznolikošću.

P6: MHC kompleks; Prerada i predočavanje proteinskih antigena.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 3.

Opisati sustav tkivnih antigena i porijeklo njihovog imena.

Usvojiti podjelu, građu i funkciju antigena MHC I i II.

Usporediti izražaj MHC I i II molekula na različitim staničnim populacijama.

P7: Timus i limfociti T

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 4 i Poglavlje 6.

Opisati građu i funkciju T staničnog receptora te način kojim prepoznaje antigene.

Razumijeti razvoj, širinu repertoara i selekciju T limfocita.

Objasniti dvojni specifičnost limfocita T i razumjeti značaj spregnutog prepoznavanja antigena na MHC molekulama.

Usvojiti podjelu i različite funkcije podgrupa T stanica.

P8: B stanice i protutijela

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 4 i Poglavlje 7.

Opisati građu i vrste protutijela te način kojim protutijela prepoznaju antigene.

Razumijeti razvoj, širinu repertoara i selekciju B limfocita.

Razumijeti afinitetnu maturaciju i prekapčanje lanaca B limfocita u tijeku imunosne reakcije.

Objasniti mehanizam nastanka i značaj B stanične memorije.

P9: Podjela imunoterapija.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 4 i Janeway's Immunobiology 9th edition: (chapter 16, Manipulation of the Immune Response).

Razumijeti razlike između klasične i ciljane imunoterapije.

Objasniti važnost i razlike između imunoterapije monoklonalnim i poliklonalnim protutijelima.

Razumijeti važnost tehnologije hibridoma u imunologiji.

Upoznati se s principima stanične imunoterapije.

P10: Protočna citometrija: teorijski dio.

Literatura: Tekst uz vježbu (BioTech). Opcionalno: Janeway's Immunobiology, appendix 18 str. 767-770.

Usvojiti principe protočne citometrije i opisati principe rada protočnog citometra i njegovih osnovnih

dijelova (fluidika, optika i elektronika).

Razumijeti osnove imunofenotipizacije leukocita.

Opisati stanične diferencijacijske biljege.

Razumijeti važnost protočne citometrije u bazičnoj i kliničkoj imunologiji.

P11: Cijepljenje i imunosna memorija.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 5, Poglavlje 7 i Poglavlje 8. Opcionalno: Andreis i sur: Imunologija 7. izdanje, str. 264-267. Janeway's Immunobiology 9th edition: 473-487, 729-744

Naučiti osnovne događaje u povijesti vakcinologije.

Razumijeti princip cijepljenja, te njegovu uspješnost i/ili dugoročnost.

Usporediti različite oblike vakcinacije (preventivne i terapijske vakcine; atenuirane vakcine, inaktivirane, podjedinjene, glikokonjugatne itd; induciranje humoralne i/ili stanične imunosti).

Razumijeti važnost tzv. imuniteta krda.

Razmotriti mogućnosti i rizike vakcinacije u imunosuprimiranih i imunodeficientnih bolesnika.

Navesti primjere i objasniti mehanizam djelovanja uspješnih vakcina.

Objasniti zašto je za neke patogene teško napraviti vakcinu, te razmisliti kako bi se to moglo promijeniti.

Razumijeti osnove dizajna i proizvodnje vakcina.

Razumijeti važnost i mehanizam nastanka memorije.

Memorijske B stanice.

Memorijske T stanice.

P12: Transplantacija stanica, tkiva i organa.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 10. Opcionalno: Janeway's Immunobiology 9th edition, 683-696.

Objasniti za koje je bolesti transplantacija terapija izbora.

Definirati autologne, singenične, alogenične i ksenogenične transplantate.

Opisati sustav antigena tkivne podudarnosti, principe njihovog određivanja, te praktičnu, kliničku i biološku važnost.

Razumijeti koje su stanice glavne za odbacivanje transplantata.

Objasniti mehanizme različitih oblika transplantacijske reakcije.

Razumijeti razlike između transplantacije imunosnih i ostalih organa ili tkiva.

Definirati GVHD.

Razumijeti osnovne mehanizme imunosupresije prilikom transplantacije.

P13: Odnos tumora i imunosnog sustava.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 10. Janeway's Immunobiology 9th edition: 716-728.

Naučiti što su tumorski antigeni i što određuje imunogeničnost tumora.

Opisati imunoreakciju na tumor, te podvrste imunosne otpornosti na tumor (stanična i humoralna imunost).

Razumijeti teoriju imunosnog nadzora nad stanicama tumora, te mehanizme izmicanja tumora imunosnoj obrani.

Opisati osnove imunodijagnostike tumora.

P14: Imunoterapija tumora.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 10. Opcionalno: Janeway's Immunobiology 9th edition: 716-728.

Razumijeti ciljeve i izazove imunoterapije tumora.

Usvojiti podjelu na pasivnu i aktivnu imunoterapiju.

Razumijeti principe eksperimentalnih metoda imunoterapije tumora.

P15: Imunosna tolerancija. Autoimunost. Autoinflamacija.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, str. Poglavlje 9. Opcionalno: Janeway's Immunobiology 9th edition, 643-683.

Usvojiti razliku i sličnosti između autoinflamacije i autoimunosti.

Objasniti pojam autoimunosti, te mehanizme njenog nastanka (uloga autoantigena, uloga izvanjskog antigena kao imunogeničnog nosača, opisati križnu reakciju)

Usvojiti podjelu na centralnu i perifernu toleranciju

Opisati značajke pojave autoreaktivnih limfocita T i B na periferiji.

Objasniti patogenetske mehanizme autoimunosti te mehanizme oštećenja tkiva i organa protutijelima, kompleksima antigen-protutijelo i limfocitima T.

Opisati autoimunosne bolesti i njihovu podjelu, genetske čimbenike autoimunosti, utjecaj spola, dobi, infekcija i imunoloških poremećaja na pojavu autoimunosti.

P16: Reakcije preosjetljivosti.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 11.

Definirati pojam alergija, navesti podjelu imunoloških preosjetljivosti i opisati njihove glavne značajke.

Objasniti anafilaktičku preosjetljivost i njene oblike, opisati protutijela razreda IgE i receptore za Fc fragment IgE, te degranulaciju ciljnih stanica kao i lučenje i funkciju medijatorskih tvari (primarni i sekundarni medijatori).

Opisati atopijske reakcije i načela njihova liječenja.

Objasniti citotoksičnu preosjetljivost ovisnu o protutijelima.

Objasniti preosjetljivost uzrokovanu imunokompleksima i njezin lokalni (Arthusova reakcija) i generalizirani (serumska bolest) oblik.

Objasniti značajke stanične preosjetljivosti, tuberkulinsku reakciju, te dodirnu (kontaktnu) preosjetljivost.

P17: Imunodeficijencije.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 12.

Definirati imunodeficijencije i navesti najvažnije primjere primarnih i sekundarnih imunodeficijencija.

Objasniti primarne imunodeficijencije i poremećaje imunosnih efektor koji im pripadaju (nedostatnosti limfocita B, limfocita T, fagocita, te udružene nedostatnosti limfocita T i B).

Objasniti sekundarne imunodeficijencije, te razloge zbog kojih se javljaju.

Opisati građu i biološko ponašanje virusa HIV, način prijenosa, mehanizam kojim uzrokuje AIDS, AIDS (inkubacija, serokonverzija, simptomi i tijek bolesti).

Usvojiti osnove terapija imunodeficijencija.

P18: Osnove eksperimentalne imunologije.

Usvojiti osnovne tehnologije suvremene eksperimentalne imunologije

Opaska: na seminarima se diskutira i produbljuje gradivo obrađeno na predavanjima, te se izrađuju interaktivni seminarski zadaci poput algoritama, natjecanja, razumijevanja znanstvenih članaka i dr.

S1: Stanice, tkiva i organi imunskog sustava.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, str. Poglavlje 1, Poglavlje 2, Poglavlje 3, Poglavlje 5 I Poglavlje 7.

Navesti podjelu limfnih organa i tkiva, mikroskopsku građu te histološke promjene u njihovoj građi nakon imunizacije.

Opisati osnovne morfološke i fenotipske promjene tijekom razvoja imunskih stanica. Opisati morfološka, fizička i biološka svojstva limfocita. Razumijeti puteve migracije leukocita.

Navesti podvrste limfocita, osnovne leukocitne diferencijacijske biljege na pojedinim podvrstama imunskih stanica i opisati njihovu funkciju.

Poznavati mjesto primarnog i sekundarnog sazrijevanja limfocita T i B; navesti osnovne podvrste limfocita T i B.

Objasniti proces fagocitoze, navesti podvrste fagocitnih stanica, njihove glavne receptore i diferencijacijske biljege, te objasniti biološka svojstva i funkciju fagocitnih stanica.

Navesti podvrste profesionalnih predočnih stanica, njihove osnovne receptore i diferencijacijske biljege, objasniti posebnosti u funkciji svake podvrste.

S2: Urođena imunost: Komplement, Stanice NK.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, str., Poglavlje 1, Poglavlje 2 i Poglavlje. Murphy K, Janeway's Immunobiology, 9th edition: 49-73, 124-131.

Opisati komponente i ulogu prirodene imunosti.

Znati opisati vrste puteva sustava komplementa i uvjete njihovog pokretanja – klasični, alternativni i lektinski.

Znati opisati i razumijeti važnost nadzora sustava komplementa.

Razumjeti podjelu i uloge receptora stanica NK.

Znati nabrojati funkcije NK stanica te opisati ubilačku aktivnost aktiviranu citokinima

Znati navesti fenotipske razlike i uloge stanica NK u trudnoći.

S3: Urođena imunost: Upala i protuvirusni odgovor.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 1 i Poglavlje 2.

Opisati mehanizam kemotaksije, endocitoze i fagocitoze, te razgradnje fagocitiranih čestica.

Usporediti mehanizme djelovanja različitih stanica urođene imunosti.

Opisati korake u nastanku upale; razumijeti razlike između akutne, kronične, lokalne, i sistemske upalne reakcije.

Opisati signala u stanicama urođenog imunskog sustava nakon stimulacije receptora za patogene.

Navesti čimbenike koji utječu na nespecifičnu imunost (koji je povećavaju ili smanjuju).

S4: Predočavanje antigena.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 3, Poglavlje 5 i Poglavlje 6.

Usvojiti podjelu, građu i funkciju MHC I i II.

Usporediti izražaj MHC I i II molekula na različitim staničnim populacijama.

S5: Selekcija i repertoar T i B limfocita.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 4 i Poglavlje 6.

Razumijeti razvoj, širinu repertoara i selekciju B limfocita.

Razumijeti razvoj, širinu repertoara i selekciju T limfocita.

S6. Aktivacija i izvršni mehanizmi T stanica.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 4 i Poglavlje 6.

Opisati građu i funkciju T staničnog receptora te način kojim prepoznaje antigene.

Objasniti specifičnost limfocita T i razumijeti mehanizme njihove aktivacije

Usvojiti podjelu i različite funkcije podgrupa T stanica.

S7: Aktivacija i izvršni mehanizmi B stanica.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, str. Poglavlje 7 i Poglavlje 8.

Opisati građu i vrste protutijela te način kojim protutijela prepoznaju antigene.

Razumijeti razvoj, širinu repertoara i procese probira B limfocita.

Znati razlikovati B1 i B2 stanice.

Usvojiti način prijenosa signala putem BCR-a i znati to usporediti s načinom prijenosa signala putem TCR-a.

Opisati aktivaciju B stanica antigenom i funkcionalne posljedice njihove aktivacije.

Opisati molekularne mehanizme kostimulacije B1 i B2 stanica.

Razumjeti procese prekapčanja izotipa teškog lanca, afinitetnog sazrijevanja i nastanka plazma stanica u tijeku imunodne reakcije.

Objasniti mehanizam nastanka i značaj B stanične memorije.

S8: Konzultacije i ispravak parcijale 1.

S9: Natjecanje: koja je najkorisnija stanica imunskog sustava.

Studentski rad u grupama.

Javna polemika na temu imunskih stanica

S10: Imunost na infekcije. Cijepljenje. Imunosna memorija.

Literatura: Murphy K, Janeway's Immunobiology, 9th edition: 445-486, 729-748.

Usvojiti načine suradnje nespecifične i specifične imunosti u borbi protiv različitih vrsta patogena.
Znati navesti faze i efektorske mehanizme odgovora na infekcije.
Razumjeti važnost i način nastanka imunodne memorije.
Razumjeti princip cijepljenja, te njegovu uspješnost i/ili dugoročnost.
Usporediti različite oblike vakcinacije (preventivne i terapijske vakcine; atenuirane vakcine, inaktivirane, podjedinne, glikokonjugatne itd; inducirane humoralne i/ili stanične imunosti).
Razumjeti važnost tzv. imuniteta krda i mehanizme djelovanja uspješnih vakcina.

S11: Transplantacija tkiva i organa.

Literatura: Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 10. Janeway's Immunobiology 9th edition, 683-696.

Upoznati se s razlozima i vrstama transplantacija tkiva i organa.
Znati navesti vrste prepoznavanja aloantigena i vrste odbacivanja transplantata.
Usvojiti značenje i faze imunosupresije u transplantaciji.
Znati specifičnosti transfuzije krvi i transplantacije hematopetskih matičnih stanica.
Fetus kao alotransplantat.

S12: Studentske prezentacije.

S13: Repetitorij vježbi

S14: Zajedničke konzultacije i ponavljanje za završni ispit.

V1: Određivanje krvnih grupa.

Literatura: Tekst uz vježbu (BioTech). Priručnik za vježbe iz imunologije (vježba 12) i Abbas i sur: Osnove imunologije, 5. izdanje, Poglavlje 10.

Razumjeti podjelu krvnih grupa po sustavu AB0 i Rh.
Određiti vlastitu krvnu grupu.

V2: Anatomija i funkcija imunskog sustava (kompjuterska simulacija).

Literatura: Tekst uz vježbu (BioTech).

Upoznati se s anatomskom lokacijom limfnih čvorova, slezene i timusa miša.
Upoznati se pripremom suspenzije stanica i brojenje stanica na Neubauerovoj komorici.
Svladati metodu za određivanja stanične vijabilnosti.

V3: Izolacija, kultura i stimulacija primarnih imunskih stanica.

Svladati metode kultivacije, diferencijacije i aktivacije različitih imunskih stanica

V4: Protočna citometrija; praktični dio.

Literatura: Tekst uz vježbu (BioTech) i Andreis i sur: Imunologija 7. izdanje. str. 421-422; 426-428.
Opcionalno: Janeway's Immunobiology, appendix 740-2.
Opisati postupak pripreme stanica za protočnu citometriju.

Navesti načela registracije fizičkih i optičkih parametara stanica protočnom citometrijom (FSC, SSC i fluorescencija).
Odrediti fenotip imunskih stanica metodom protočne citometrije.
Razumjeti rezultate analize protočnom citometrijom (prepoznati stanične podvrste prema veličini i granuliranosti, tumačiti jednostruku i dvostruku pozitivnost na stanične biljege, postotnu zastupljenost stanica na diferencijacijski biljeg).

V5: ELISA.

Literatura: Tekst uz vježbu (BioTech), Priručnik za vježbe iz imunologije (vježba 8).

Usvojiti vrste ELISA metode i njenu primjenu.

Odrediti TNF metodom ELISA-e.

Obveze, način praćenja i vrednovanje studenata:

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu, odraditi laboratorijske vježbe i proći kontinuiranu provjeru znanja. Rad studenata će se vrednovati i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave kao i na završnom ispitu. Tijekom nastave student može ostvariti 50 bodova, a na završnom ispitu 50 bodova.

Ispitni rokovi:

1. ispitni rok održat će se 8. 12. 2023. OB-030 u 9h.
2. ispitni rok održat će se Vrijeme i mjesto će se naknadno dogovoriti.
3. ispitni rok održat će se Vrijeme i mjesto će se naknadno dogovoriti.
4. ispitni rok održat će se. Vrijeme i mjesto će se naknadno dogovoriti.

Formiranje ocjene (prema Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci):

Studenti tijekom kontinuirane nastave mogu steći maksimalno 50% ocjenskih bodova, a na završnom ispitu 50%. Studenti koji su tijekom kontinuiranog dijela nastave ostvarili od 0 do 24,9% ocjenskih bodova ne mogu pristupiti završnom ispitu.

Ispit (način polaganja ispita, opis pismenog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Obveze studenata/studentica

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu, odraditi laboratorijske vježbe i proći kontinuiranu provjeru znanja. Rad studenata će se vrednovati i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave kao i na završnom ispitu. Tijekom nastave student može ostvariti **50 bodova**, a na završnom ispitu **50 bodova**.

Student može opravdano izostati s 30% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga, što opravdava liječničkom ispričnicom. Nema mogućnosti nadoknade izostanaka van regularne nastave. Napomena: Kašnjenje se računa kao izostanak.

*Ako student opravdano ili neopravdano izostane s više od 30% nastave, ne može nastaviti praćenje kolegija, odnosno gubi mogućnost izlaska na završni ispit. **Time je prikupio 0 ECTS bodova, gubi pravo izlaska na završni ispit i ocijenjen je ocjenom F.**

I. Tijekom nastave vrednuje se:

A) znanje pokazano znanje na seminarima i vježbama (maksimalno 10+10 bodova)

Svaki student dužan je **unaprijed pripremiti propisano gradivo za seminare i vježbe, koji se potom ocjenjuju testom ili ispitivanjem na satu.** Ukupan broj bodova predstavlja prosječnu ocjenu individualnih seminara i vježbi.

B) znanje pokazano na testovima (maksimalno 10+10 bodova za parcijalu 1 i 2).

Tijekom nastave procjenjivat će se usvojeno znanje na **dva testa (Parcijala 1 i 2) od kojih svaki nosi po 10 bodova.** Studentima će biti omogućen ispravak parcijale 1 u obliku usmenog ispita, a pritom će moći ispraviti negativnu ocjenu ili podići ostale ocjene za maksimalno 20%. Opaska: ispravak parcijale 1 je obavezan za sve studente jer pruža priliku studentima i voditelju kolegija da se individualno procijeni napredak u tijeku kolegiju. **Parcijala 2 neće se moći ispravljati pojedinačno** jer se odvija 2 dana prije završnog ispita pa će se organizirati opcionalni sastanak svih zainteresiranih u kojem će se zajedno prodiskutirati rješenja testa. Pritom neće biti moguće popraviti ocjenu, ali će **studenti koji zbog lošeg rezultata parcijale 2 nisu postigli dostatan broj bodova za pristupanje završnom ispitu, moći pisati test ispravka parcijale u istom terminu kad je i završni ispit** za ostale studente. U slučaju pozitivnog ishoda, moći će pristupiti 2. roku završnog ispita.

Opaska: **Prepisivanje na testovima je ozbiljna povreda etičkog kodeksa Sveučilišta te će se oštro sankcionirati.** Studenti koji budu uhvaćeni u prepisivanju dobit će 0 bodova za taj zadatak, a sve ispite će dodatno odgovarati i usmeno. Ukoliko budu u prepisivanju uhvaćeni 2 puta, biti će upućeni na Etičko povjerenstvo Odjela za biotehnologiju, a iz kolegija Imunologija, bez obzira na kasnije pokazano znanje, neće moći imati više od ocjene dovoljan.

C) priprema interaktivnih aktivnosti (maksimalno 10 bodova)

Tijekom kolegija organizirat će se nekoliko interaktivnih aktivnosti poput natjecanja: "najkorisnija stanica imunskog sustava"; studentski seminari. Ukupan broj bodova predstavlja prosječnu ocjenu individualnih zadataka

D) bonus bodovi za zalaganje

Studenti će za zalaganje u tijeku nastave dobijati bonus bodove kojima će moći popraviti svoju ukupnu ocjenu ili nadoknaditi neke bodovne gubitke iz drugih oblika ocjenjivanja. Do 5 bonus bodova moći će se steći prilikom isticanja i aktivnog sudjelovanja u nastavi, te točnog odgovaranja na pitanja u tijeku seminarske nastave, praktične nastave i kvizova.

II. Ocjenjivanje na završnom ispitu

Završni test nosi 50 bodova. Usmeni ispit se provodi po potrebi tj. za studente koji su na razmeđi ocjena i/ili su pokazali znatnu razliku između rezultata završnog ispita i kontinuirane nastave.

III. Konačna ocjena (maksimalno 100 bodova)

Konačna ocjena utvrđuje se zbrajanjem bodova stečenih tijekom nastave i završnim ispitom na temelju apsolutne raspodjele prema slijedećoj skali:

Prema postignutom ukupnom broju ocjenskih bodova dodjeljuju se sljedeće konačne ocjene:

Postotak usvojenog znanja i vještina	ECTS ocjena	Brojčana ocjena
90% do 100%	A	Izvrstan (5)
75% do 89,9%	B	Vrlo dobar (4)
60% do 74,9%	C	Dobar (3)
50% do 59,9%	D	Dovoljan (2)
0% do 49,9%	F	Nedovoljan (1)

Konačna ocjena je zbroj bodova ostvarenih tijekom nastave i bodova ostvarenih na završnom ispitu, a prolazne ocjene su izvrstan (5), vrlo dobar (4), dobar (3) i dovoljan (2).

Dodatne informacije:

Akadska čestitost

Studenti su dužni poštovati načela akademske čestitosti te se upućuju na dokumente Sveučilišta u Rijeci: *Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci* te *Etički kodeks za studente*.

Mole se svi studenti da se odazovu vrednovanju kvalitete nastavnog rada nastavnika i suradnika kako bi se na temelju procjena i sugestija mogla unaprijediti nastava na ovom kolegiju. Vrednovanje nastave putem ISVU sustava provodi se aplikacijom „studomat“ na obrascu definiranom na razini Sveučilišta u Rijeci, a rezultati su anonimni. Više informacija o svim aspektima ovog procesa možete pronaći u Priručniku za kvalitetu studiranja Sveučilišta u Rijeci.